

سهروردی حکمت خسروانی را احیاء کرد/ خداوند از شدت ظهور پنهان است

غلامحسین ابراهیمی دینانی گفت: سهروردی حکمت خسروانی را احیاء نمود. تفاوت حکمت اشراق با فلاسفه دیگر این است که شیخ اشراق اصالت را به نور می‌دهد. او وجود را یونانی و نور را ایرانی می‌داند.

غلامحسین ابراهیمی دینانی گفت: سهروردی حکمت خسروانی را احیاء نمود. تفاوت حکمت اشراق با فلاسفه دیگر این است که شیخ اشراق اصالت را به نور می‌دهد. او وجود را یونانی و نور را ایرانی می‌داند.

به گزارش خبرنگار مهر، گفتاری از دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی درباره حکمت سهروردی از نظر می‌گذرد؛

حکمت سهروردی، حکمت خسروانی و حکمت نور است. نور برای اولین بار در ایران مطرح شده است و حکمای ایران باستان (آیین مهر و زرتشت) از نور سخن گفته‌اند. سهروردی حکمت خسروانی را احیاء کرد و در راه حقیقت شهید شد. تفاوت حکمت اشراق با فلاسفه دیگر این است که شیخ اشراق اصالت را به نور می‌دهد. او وجود را یونانی و نور را ایرانی می‌داند.

در تعریف وجود می‌گوییم: الظاهر بذاته و المظهر لغيره. سهروردی می‌گوید: این تعریف برای نور است. او می‌گوید: وجود بدون نور نمی‌شود و مبنا را نور می‌داند. شیخ اشراق نور را نور معنی و نور عقل دانسته و خداوند را نورالانوار می‌داند. در نظر او عالم نور است و جسم ظلمت. خداوند نیز می‌فرماید: الله نور السماوات و الارض. خداوند به حقیقت نور است. بدون شائبه مجاز، خداوند نور است.

آیا نور را می‌بینیم یا مُستنیر را؟ خود نور را نمی‌بینیم بلکه مستنیر را می‌بینیم. مستنیر یعنی آنچه به نور ظاهر می‌شود و نور بر آن منعکس می‌شود. تا ابد نور را نمی‌بینیم و انعکاس نور را می‌بینیم. نور به واسطه در مستنیر دیده می‌شود و بدون مستنیر نور را نمی‌بینیم. موجود مانند مستنیر است، وجود را نمی‌بینیم بلکه موجود را می‌بینیم. همه چیز در پرتو وجود معنی پیدا می‌کند و موجود می‌شود. آیا وجود همان مُثل افلاطون است؟ مُثل موجود است و وجود نیست. مُثل موجوداتی مجرد هستند که مادی نیستند. وجود را نمی‌توانیم درک کنیم. چنان که نور به چشم ما نمی‌آید و مستنیر به چشم ما می‌آید، وجود به ذهن ما نمی‌آید و موجود به ذهن ما می‌آید.

آیا چیزی می‌تواند در عین آشکارگی پنهان باشد؟ حاجی سبزواری می‌گوید: یا من هو اختفی لفرط نوره، الظاهر الباطن فی ظهوره. گاهی شدت آشکارگی می‌تواند موجب پنهانی شود. نور روشن است یا پنهان؟ خود نور از شدت ظهور پنهان است. آیا نور به دلیل تاریکی پنهان است؟ خیر، نور از شدت روشنایی پنهان است و انعکاس و آثار آن قابل رویت است. حالا خداوند پنهان است یا عالم؟ طبق این بیان عالم پنهان است و خداوند روشن است. خداوند از شدت ظهور پنهان است. شدت ظهور مانع از درک می‌شود و خداوند را از شدت ظهور نمی‌توانیم بفهمیم.